

۳ مارس مصادف با ۱۳ اسفند با عنوان روز جهانی شنوایی

با شعار: تغییر نگرش: مراقبت از گوش و شنوایی را به واقعیت تبدیل کنیم نامگذاری گردیده است.

اهمیت غربالگری و بررسی زودهنگام شنوایی نوزادان و کودکان

نقص شنوایی نوعی معلولیت پنهان و یکی از شایع ترین ناهنجاریهای بدوتولد محسوب شده و در جوامع مختلف بنا به دلایلی نظیر فقدان نمود ظاهری آن در کودک، ناآشنا بودن خانواده ها با علائم اولیه آن، عدم اطلاع از خدمات موجود، دانش ناکافی متخصصین درباره میزان شیوع و عوارض بسیار جدی آن با تأخیر بسیار زیاد شناسایی می گردد و اثرات منفی بر رشد گفتار، زبان و شناخت کودک بر جای می گذارد. شیوع کم شنوایی ناتوان کننده ۱ تا ۳ در ۱۰۰۰ تولد زنده بیان شده است. این آمار بین ۲۰ تا ۴۰ در ۱۰۰۰ مورد نوزاد بستری در بخش های مراقبت ویژه گزارش شده است. شیوع کم شنوایی در کودکان بدو ورود به مدرسه (پیش دبستانی) ۵,۲ درصد و در میان کودکان سن مدرسه ۱۱ تا ۱۵ درصد می باشد. برنامه های غربالگری مؤثرترین راه برای شناسایی زودهنگام ابتلا به نقص شنوایی در میان نوزادان و کودکان است.

بیشتر کودکان در هنگام تولد صداها را می شنوند و به آن ها واکنش می دهند و هم چنین کودکانی که دچار کاهش شنوایی هستند نیز ممکن است مانند کودکان نرمال گفتار و زبان را یاد بگیرند اما این ها دلیلی بر شنوایی طبیعی نوزاد و کودک نمی باشد و نباید والدین با تکیه بر این موضوع نسبت به غربالگری نوزاد و کودک بی تفاوت باشند. بیشتر افت های شنوایی بعداً در طی دوران کودکی رخ می دهد. غربالگری شنوایی روشی برای تشخیص به موقع ناشنوایی و یا کم شنوایی نوزادان و کودکان است و بدون هیچ دردی انجام می شود.

غربالگری شنوایی کودکان چه زمانی انجام می شود؟

مهم ترین زمان برای یادگیری و غربالگری شنوایی کودکان ۳ سال اول زندگی ، زمانی که مغز در حال رشد و بلوغ است می باشد. در حقیقت کودکان در ۶ ماه اول زندگی یادگیری گفتار و زبان را شروع می کنند. در واقع کودکانی که نقص شنوایی آن ها قبل از ۶ ماهگی تشخیص داده شده دارای توانمندیهای بیشتری نسبت به کودکانی هستند که نقص شنوایی آن ها دیرتر تشخیص داده شده است و هرچه تشخیص کم شنوایی کودک با تأخیر بیشتری انجام شود احتمال موفقیت در توانبخشی و بازآموزی کم و کمتر می شود.

انجام غربالگری شنوایی یک بار در مقطع سنی نوزادی یعنی بدو تولد الزامی می باشد و مرحله دوم غربالگری در سن ۳ تا ۵ سالگی پیش از ورود کودک به مدرسه الزامی می باشد. بهترین زمان غربالگری نوزادان بدوتولد یا در ۳ تا ۵ روزگی می باشد ولی در صورتی که به هر دلیلی غربالگری انجام نشده باشد بایستی حداکثر تا ۱ ماهگی کودک انجام شود.

غربالگری شنوایی کودکان چگونه انجام می شود؟

غربالگری کم شنوایی در نوزادان پروتکل مشخصی دارد و از تست های استاندارد (OAE و AABR) استفاده می شود نوزاد باید برای انجام تست آرام باشد یا بخوابد آزمون OAE (گسیل های خود بخودی گوش) وظیفه بررسی امواج سلول های مویی خارجی را بر عهده دارد در طی این آزمایش یک گوشی نرم و کوچک در کانال گوش نوزاد وارد می شود سیگنال های صوتی خاص را پخش کرده و یک واکنش اکو را که در گوش با شنوایی طبیعی اتفاق می افتد اندازه گیری می کند اگر این پاسخ وجود نداشته باشد ممکن است کودک دچار کم شنوایی باشد.

آزمون AABR (پاسخ شنوایی ساقه مغز) چگونگی پاسخ عصب شنوایی و ساقه مغز را (که صدا را از گوش به مغز منتقل می کند) بررسی می کند. طی این آزمایش گوشی های کوچکی در گوش کودک قرار داده می شود و همچنین الکترودهایی توسط آزمایشگر روی سر یا نزدیک گوش کودک قرار داده می شود. نتیجه این آزمون به طور خودکار روی دستگاه به صورت گذر و ارجاع ثبت می گردد.

اگر نتایج تست های غربالگری شنوایی نوزاد مشکل احتمالی را نشان دهد چه باید کرد؟

وجود مشکل در تست های شنوایی به معنای احتمال کم شنوایی یا ناشنوایی در نوزاد بوده و صد درصد نمی باشد بلکه برای بررسی دقیق وضعیت شنوایی نیاز است نوزاد تحت آزمون های تشخیصی دقیق تر قرار گیرد. بدین منظور همکاران ادیولوژیست والدین را جهت انجام آزمون های تشخیصی به مراکز مربوطه ارجاع می دهند. این پیگیریها بایستی حداکثر تا قبل از ۳ ماهگی کودک انجام شود. اگر معاینه و پیگیری کودک تعیین کند که کودک شما مشکل کم شنوایی دارد باید قبل از ۶ ماهگی اقدامات لازم را برای دریافت مداخله شروع کنید.

ممکن است جهت علت یابی و بررسی دقیق کم شنوایی کودک نیاز باشد که به متخصص گوش حلق و بینی مراجعه نمایید در این صورت همکاران ادیولوژیست شما را راهنمایی خواهند کرد.

آیا نتیجه خوب در غربالگری دوره نوزادی به این معنی است که دیگر نیازی به بررسی شنوایی کودک نیست؟

آسیب شنوایی ممکن است در هر زمان از دوران کودکی رخ دهد برخی از آسیب های شنوایی که در نتیجه فاکتورهای ارثی رخ می دهد تا بزرگ تر شدن کودک ظاهر نمی شوند همچنین بیماری، عفونت گوش، آسیب به سر، برخی از داروها ی خاص و صدای بلند همه از دلایل احتمالی کم شنوایی در کودکان است در صورت وجود هر نوع نگرانی در خصوص تکامل گفتاری و زبانی کودک و نیز وجود فاکتورهای ذکر شده حتماً نسبت به بررسی مجدد شنوایی کودک اقدام نمایید.

در صورت تشخیص کم شنوایی ، چگونه می توان به کودک کمک کرد؟

اگر آزمون های پیگیری نشان می دهد کودک شما دچار کم شنوایی است مداخله درمانی متناسب با وضعیت کودک را با مشاوره با همکاران ادیولوژیست و متخصصین آغاز نمایید مداخله می تواند شامل دستگاههای شنوایی مانند سمعک کاشت حلزون روش های ارتباطی از جمله رویکردهای شفاهی (مانند لب خوانی) یا رویکردهای دستی (مانند زبان اشاره) یا ترکیبی از این روش ها باشد.

در صورتی که مداخلات لازم به موقع شروع شود کودکان مبتلا به کم شنوایی می توانند مهارت های زبانی را که به آن ها در ارتباط آزادانه و یادگیری فعال کمک می کند توسعه دهند.

غربالگری شنوایی نوزادان و کودکان کجا انجام می شود؟

والدین برای غربالگری شنوایی نوزاد باید به پایگاههای غربالگری شنوایی و برای غربالگری شنوایی کودکان به پایگاههای بهزیستی شهرستان مراجعه نمایند، هم چنین می توانند جهت اطلاع از آدرس دقیق و ساعات کاری این پایگاهها به مراکز خدمات جامع سلامت مراجعه و از همکاران ما راهنماییهای لازم را دریافت نمایند.